

27.10.2008

Dnro 3664/4/06

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Erkki Hännikäinen

EPÄILTY TERVEYSHAITTA TYÖ- JA OLESKELUTILASSA

1 KANTELU

Arvostelette oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelukirjoituksessa Mikkelin kaupungin tilahallinnon (ent. kiinteistöhallinnon) tilapäällikön ja Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen (ent. Mikkelin kaupungin) terveystarkastajan menettelyä X ry:n Mikkelin klubitalon toimitiloissa ilmenneen terveyshaitan poistamista koskevassa asiassa.

Kerrotte, että työskentelitte X ry:n Mikkelin klubitalossa - - - Yhdistyksen toimitilat sijaitsivat vuoden 2003 marraskuun lopulta lähtien Mikkelin kaupungilta vuoratuissa tiloissa osoitteessa - - -. Toimitilat oli muodostettu yhdistämällä kaksi asuinhuoneistoa. Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta oli hyväksynyt 22.12.2003 tilojen käyttötarkoituksen muutoksen asuinhuoneistoista toimistotiloiksi.

X ry:n toimittua jonkin aikaa kyseisissä tiloissa kiinnititte huomiota tiloissa esiintyvään tunkkaiseen huoneilmaan. Otitte yhteyttä tilapäällikköön, joka oli vuokrannut tilat yhdistykselle. Tilapäällikkö antoi ohjeen parantaa ilmanvaihtoa liesituulettimen kautta, mutta tämä toimenpide ei kuitenkaan auttanut.

Sairastuitte syksyllä 2004 astmaan. Olitte sittemmin yhteydessä terveystarkastajaan, joka kävi paikalla helmikuussa 2005. Terveystarkastaja lupasi hoitaa asiaa eteenpäin ja sopia kosteusmittauksista kiinteistöhuollon kanssa. Näin ei kuitenkaan tapahtunut Teidän ja tuolloisen esimiehenne sekä työterveyshoitajan myöhemmistä yhteydenotoista huolimatta.

Saitte keväällä 2006 kroonisen poskiontelotulehduksen. Otitte 8.9.2006 yhteyttä Kaakkois-Suomen työsuojelupiiriin. Työsuojelupiirin tarkastajat tekivät tiloissa tarkastuksen 28.9.2006 ja kehottivat työnantajaanne X ry:tä lopettamaan tilojen käytön mahdollisimman pian, viimeistään 15.10.2006 mennessä rakennuksessa vallitsevien työturvallisuusmääräysten vastaisten olosuhteiden vuoksi.

Olette täysin sitä mieltä, että edellä mainitut sairautenne johtuvat epäpuhtaasta/homeisesta huoneilmasta.

Mielestänne tilapäällikkö on toiminut lainvastaisesti, kun hän on vuokrannut täydellä markkinahinnalla tilat X ry:n toimitiloiksi, vaikka mitään rakennusluvan ehtoja ei ollut täytetty. Tiloja ei olisi saanut ottaa käyttöön ennen kuin lupaehdot on täytetty. Jos lupaehdot olisi täytetty, ette olisi sairastunut, koska tilat olisivat tällöin täyttäneet maankäyttö- ja rakennuslaissa työtiloille asetetut vaatimukset. Huomattava on, että juuri ilmanvaihtoa koskevia ehtoja (LVI-suunnitelmat ja -tarkastukset) ei ollut täytetty.

Mielestänne olette sairastunut elinikäiseen sairauteen tilapäällikön ja terveystarkastajan virheellisen menettelyn vuoksi. Teiltä on myös mennyt useita tuhansia euroja sairauteenne hoitamiseen lääkärinpalkkioineen, lääkkeineen ja matkakuluineen. Sairaus on myös aiheuttanut Teille kohtuutonta sosiaalista haittaa.

Pyydätte oikeusasiamiestä tutkimaan, ovatko tilapäällikkö ja terveystarkastaja menettelleet asiassa lainvastaisesti. Mahdolliset korvausvaatimukset esitätte myöhemmin.

2 SELVITYS

Tilapäällikkö, Mikkelin kaupungin tekninen lautakunta, terveystarkastaja ja Mikkelin kaupungin ympäristölautakunta ovat antaneet selvityksen kantelunne johdosta. Olette antanut niihin vastineenne.

Lisäksi tämän kanteluasian esittelijä on ollut puhelimitse yhteydessä Teihin.

2.1 Tilapäällikön selvitys

Tilapäällikkö on esittänyt selvityksessään 23.1.2007 seuraavan:

"Mikkelin kaupungin tilahallinto on vuokrannut tilapäällikön päätöksellä § 29/24.11.2003 X ry:lle - - -. 131 m2 toimitilan. Vuokrauksesta on laadittu liikehuoneiston vuokrasopimus n:o 1367/1.12.2003 alkaen. X ry:n ja kaupungin yhteisellä päätöksellä vuokrasopimus on purettu 15.10.2006.

Ennen vuokratilan käyttöönottoa tilassa suoritettiin yhteinen katselmus, jossa sovittiin muutostyöt, jotka vuokranantaja tekee. Vuokranantaja teki vuokralaisen vaatimat muutostyöt välittömästi ja vuokralainen on hyväksynyt vuokratilansa käyttöönottokunnossaan. Kantelun tekijän mainitsemat rakennustarkastukseen liittyvät puutteet eivät ole olleet tiedossa vuokrasopimusta tehtäessä.

Tila on ollut aiemminkin vuokrattuna, eikä uutta vuokrasopimusta tehtäessä mahdollisia terveysongelmia ole ollut tiedossa."

2.2 Tilahallinnon selvitys

Tilahallinto on esittänyt selvityksessään seuraavan:

"Kantelija on työskennellyt X ry:n klubitalossa - - - v. 2000 alkaen. X ry on vuokrannut Mikkelin kaupungilta - - - sijaitsevan huoneiston toimitilakseen, joka on toiminut yhdistysten jäsenten kokoontumispaikkana, ns. klubitalona. Syksyllä 2004 kantelija sairastui astmaan ja syksyllä 2006 hän sai kroonisen poskiontelotulehduksen. Kantelija epäilee sairastumisten johtuvan epäpuhtaasta/homeisesta huoneilmasta.

Kantelussaan kantelija esittää, että tilapäällikkö on toiminut lainvastaisesti vuokratessaan tilat täydellä markkinahinnalla, vaikka hänen mukaansa rakennuksessa ei ole tehty tarvittavia korjauksia.

X ry aloitti klubitoimintansa Mikkelin kaupungilta vuokratuissa entisissä - - - tiloissa v. 2000. Nämä tilat kaupunki vuokrasi v. 2003 mielenterveyskuntoutujille, jolloin X ry joutui luopumaan niistä tiloista. Mikkelin kaupunki tarjosi korvaaviksi tiloiksi - - - kaupunginosassa sijaitsevaa 1950-luvulla rakennettua puurakenteista rivitaloa, josta tarvittava tila saatiin yhdistämällä kaksi asuinhuoneistoa yhdeksi toimitilaksi. Klubitalon toiminta käynnistyi näissä tiloissa marraskuussa 2003. Vuokrasopimusta tehtäessä tilapäällikkö ja kantelija X ry:n puolesta sopivat niistä toimenpiteistä, jotka vuokranantaja tekee ennen tilojen ottamista käyttöön. Tilapäällikkö teetti työt kaupungin omalla rakennusten kunnossapito-yksiköllä, joka vastasi myös rakennuslupa-asiakirjojen valmistelusta ja yhteydenpidosta rakennuslupaviranomaisiin. Vuokralainen hyväksyi tilat käyttöönsä siinä kunnossa kuin ne sovittujen muutostöiden jälkeen olivat. Mitään kosteusongelmia ei ollut tässä vaiheessa kenenkään tiedossa.

Vuokrasopimuksen mukaan vuokraan sisältyvät lämmitys, vesi, alueiden kunnossapito ja jätehuolto. Vuokranantaja tekee ennalta sovitut muutostyöt, jonka jälkeen vuokralainen vastaa huoneiston kunnossa- ja ylläpidosta. Vuokranantaja vastaa LVI-teknisestä kunnossapidosta.

Rakennushankkeen rakennuslupahakemuksessa haetaan rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muutosta, asuntojen 1 ja 2 muuttamista X ry:n toimitiloiksi sekä ritiläluisen rakentamista.

Rakennuslupapäätöksessä todetaan lisäksi, että

- rakennushankkeelle on hyväksyttävä vastaava työnjohtaja
- ennen kunkin työvaiheen aloittamista on toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle erityisuunnitelmat: lvi-suunnitelmat
- rakennustyön edistymisen mukaan on pidettävä tietyt katselmukset

Rakennushankkeelle ei ole haettu vastaavan työnjohtajan hyväksymistä, eikä tarvittavia katselmuksia ole pidetty. Myöskään lvi-suunnitelmia ei ole hyväksytetty.

Mikkelin kaupungin kunnossapitoyksikkö tekee vuosittain useita kymmeniä eri kokoisia rakennushankkeita ja tämän pienen rakennushankkeen osalta rakennusluvan edellyttämät katselmukset ja vastaavan työnjohtajan hyväksyttäminen ovat jääneet tekemättä. Kunnossapitoyksiköllä on omassa organisaatiossaan nimettynä kaikille työmaille vastaava mestari, joka käytännössä vastaa työmaan toiminnasta. Tässä tapauksessa on vastaavan mestarin hyväksyttäminen rakennustarkastajalla jäänyt tekemättä. Suunnitelma ei käsittänyt mitään lvi-tekniisiä töitä, joten siltä osin ei tullut tarvetta hyväksyttää lvi-suunnitelmia rakennustarkastajalla. Vaikka rakennusluvan täytäntöön panossa onkin esiintynyt joitakin laiminlyöntejä, ei niillä voi olettaa olevan vaikutusta niihin mahdollisiin sisäilmaongelmiin, mihin kantelija kantelussaan viittaa.

Terveystarkastaja on tehnyt klubitaloon työpaikkakäynnin 9.3.2005. Tällöin ei ole havaittu mitään erityistä tilojen kunnossa.

Kaakkois-Suomen työsuojelupiiri on tehnyt rakennuksessa työsuojelutarkastuksen 28.9.2006, jolloin työsuojelutarkastaja on kehottanut lopettamaan rakennuksen käytön mahdollisimman pian. Päätöksensä tueksi työsuojelutarkastaja ei edellyttänyt mitään tutkimuksia, joilla rakenteiden kosteusongelmat olisi voitu todentaa. Ennen tätä työsuojelutarkastuspöytäkirjaa vuokranantajalle ei ole kirjallisesti informoitu mistään rakennuksessa tehdyistä tutkimuksista tai vaadittu rakennuksen omistajaa tällaisia tekemään. Rakennuksen mahdolliset kosteusongelmat eivät siinä vaiheessa olleet tilahallinnon eikä tilapäällikön tiedossa.

Tilahallinnon käsityksen mukaan vuokrasopimus Mikkelin kaupungin ja X ry:n kanssa on tehty normaalin käytännön mukaisesti. Vuokrasopimuksessa on hyväksytty tilan vuokra ja sovittu niistä toimenpiteistä, jotka on tehtävä ennen tilojen käyttöönottoa ja sovittu rakennuksen ylläpitoon liittyvistä tehtävistä. Vuokralainen ei vuokra-aikana ole esittänyt mitään kirjallista reklamaatiota tilojen kunnosta."

2.3

Teknisen lautakunnan selvitys

Tekninen lautakunta on selvityksensä - - - hyväksynyt tilahallinnon antaman selvityksen.

2.4

Terveystarkastajan selvitys

Terveystarkastaja on esittänyt selvityksessään 30.11.2006 seuraavan:

"Asian taustaa viranomaisen näkökulmasta:

Kohteena oleva kiinteistö sijaitsee Mikkelin kaupungin - - - kaupunginosassa, - - - Kiinteistö on omakotitalo, jossa on kaksi erillistä asuinhuoneistoa. Kiinteistö on rakenteellisesti ns. puuverhoiltu talo, jossa on tuuletettu alapohjaratkaisu. Asuinhuoneistoissa on koneellinen poistoilmajärjestelmä. Mikkelin kaupunki/kiinteistöhallinto on hakenut, 28.11.2003 kirjatulla hakemuksella, asuntojen 1 ja 2 muutosta X ry:n toimitiloiksi ja ritiläluisikan rakentamista. Rakennusviranomaisen on 22.12.2003 antamallaan päätöksellä hyväksynyt asuintilojen 1 ja 2 muuttamisen toimistoksi sekä antanut luvan ritiläluisikan rakentamiseen päätöksessä mainituin ehdoin.

Terveysuojelulain 13 §:n mukaan tilaa jota käytetään henkilöiden kokoontumista varten tulee toimijan menetellä seuraavasti:

1. hakea kokoontumishuonehyväksymistä rakennusvalvontaviranomaiselta (tässä menettelyssä kuullaan myös paloviranomaisia)
2. ilmoittaa kirjallisesti terveystarkastajalle toiminnasta hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista kokoontumishuoneen tarkastusta ja hyväksymistä varten
3. viranomaisen saatuaan kirjallisen ilmoituksen suorittaa kohteessa tarkastuksen, jossa tarkastetaan soveltuvatko tilat henkilöiden kokoontumista varten
4. tämän menettelyn jälkeen, jos terveystarkastaja hyväksyy, tiloja voidaan käyttää henkilöiden kokoontumista varten
5. päätöksestä tiedotetaan mm. poliisi- ja paloviranomaisille.

Kun tilat on hyväksytty käytettäväksi toimistotiloina ja edellä mainittuja (5 kohdan) toimenpiteitä ei ole suoritettu, voidaan todeta, ettei tilojen tarkastaminen tai siellä mahdollisesti esiintyvät "ongelmat" kuulu lainkaan ympäristöterveydenhuollon toimenkuvaan."

2.5

Ympäristölautakunnan selvitys

Ympäristölautakunta on esittänyt selvityksensä - - - seuraavan:

"Terveydensuojelulain 763/1994 13 §:n 1 momentissa säädetään toiminnoista, joista tulee tehdä ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Terveydensuojelulain 13 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ilmoituksen tarkoituksena olisi antaa terveydensuojeluviranomaiselle tieto sanottujen, valvontaa edellyttävien laitosten tai toimintojen aloittamisesta.

Ilmoitus tulee tehdä mm:

- kohta 2; julkisen huvi-, kokoontumis- tai majoitushuoneiston perustamisesta tai käyttöönotosta

- kohta 6; asetuksella säädettävän muun huoneiston tai laitoksen perustamisesta tai käyttöönotosta, jonka hygieenisille olosuhteille on sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen asetettava erityisiä vaatimuksia. Näistä huoneistoista on säädetty Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella 167/2003.

Asetuksen 167/2003 1 §:ssä mainitut terveydensuojelulain 13 §:n 1 mom. 6 kohdassa tarkoitetut huoneistot ovat:

1. koulu tai oppilaitos;
2. päivä-, lasten- tai vanhainkoti;
3. parturi, kampaamo tai kauneushoitola tai muu huoneisto, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä tai -hoitoa
4. sellainen kuntosali tai muu liikuntatila, jonka käyttöoikeutta ei ole rajoitettu;
5. hautausmaa tai hautapaikka;
6. muut vastaavat laitokset tai huoneistot, joissa harjoitetusta toiminnasta saattaa aiheutua käyttäjälle terveyshaittaa.

Ympäristölautakunta toteaa, että ko. tila ei ole sellainen julkinen huvi- tai kokoontumishuoneisto eikä käyttäjämäärä ja toiminnan luonne huomioon ottaen muu sellainen esim. kouluun tai päiväkotiin verrattava kokoontumishuoneisto, jolle olisi asetettava erityisiä terveydellisiä vaatimuksia ja jonka valvonta näin ollen kuuluisi kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Myöskään rakennusviranomaisen hyväksymä käyttötarkoitus ei salli tiloissa harjoitettavan sellaista terveydensuojelulain 13 §:ssä tarkoitettua toimintaa, jonka valvonta kuuluisi terveydensuojeluviranomaiselle.

Kyseessä on työtila, jonka terveydellisistä olosuhteista säädetään työturvallisuuslainsäädännön nojalla ja viranomaisvalvonta kuuluu näin ollen työsuojeluviranomaiselle.

Kantelija on työskennellyt työsuhteessa X ry:een ja hänen osaltaan asia kuuluu työsuojelulain piiriin."

3

RATKAISU

3.1

Vahingonkorvauskysymykset

Olette kantelussanne viitannut sairaudestanne aiheutuneisiin lääkäri-, lääke-, matka- ym. kustannuksiin ja sairaudesta Teille aiheutuneeseen sosiaaliseen haittaan ja ilmoittanut, että tullette esittämään niiden johdosta korvausvaatimuksen.

Suomen perustuslain 109 §:n mukaan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamiehen tehtäviin ei kuitenkaan kuulu käsitellä vahingonkorvauskysymyksiä, vaan nämä voidaan tarvittaessa saattaa asiaomaisen käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

3.2

Tilapäällikön, kiinteistö/tilahallinnon ja teknisen toimen menettely

Kaupungin ja X ry:n välisessä liikehuoneiston vuokrasopimuksessa on kysymys yksityisoikeudellisesta sopimuksesta. Sopimukseen liittyvien yksityisoikeudellisten kysymysten ja mahdollisten erimielisyyksien (esim. siitä, onko tilat pidetty sopimuksen edellyttämässä kunnossa) selvittäminen ei kuulu oikeusasiamiehen tehtäviin. Niiden suhteen kaupunki on vuokranantajana samassa asemassa kuin mikä tahansa vuokranantaja. Jollei erimielisyyksistä sovita, myös nämä kysymykset voidaan tarvittaessa saattaa käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Toisaalta oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluu tutkia viranomaisen menettelyä julkisoikeudelliselta kannalta myös silloin, kun se liittyy yksityisoikeudelliseen sopimukseen. Tämä koskee muun muassa sopimuksen tekemiseen liittyvää hallintomenettelyä ja päätöksentekoa.

Niin ikään oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluu tutkia viranomaisen menettelyä rakennuttajana sen omissa rakennushankkeissa muun muassa siltä osin kuin kysymys on siitä, onko se hakenut niihin tarvittavat luvat ja noudattanut lupamääräyksiä sekä voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.

Asiakirjojen mukaan vuokrasopimusta 3.11.2003 allekirjoitettaessa sovitut muutostyöt oli tehty kaupungin rakennusten kunnossapitoyksikön toimesta ennen tilapäällikön 24.11.2003 tekemää vuokrauspäätöstä ja tilojen luovuttamista X ry:lle, joka hyväksyi muutostyöt. Sen sijaan tuolloin ei ollut edes vielä haettu mitään toimenpidelupaa käyttötarkoituksen muutokseen eikä tiloja siten liioin ollut hyväksytty käyttöönottavaksi tarkoitukseensa. Tilan vuokraaminen näissä olosuhteissa käytettäväksi X ry:lle sen klubitiloina voi olla altis kritiikille. Nähdäkseni kysymys on kuitenkin vuokrasopimuksen piiriin kuuluvasta sopimusoikeudellisesta asiasta, jonka arviointi ei edellä esitetyn mukaisesti kuulu oikeusasiamiehen tehtäviin.

Toimenpideluvan hakeminen ja yhteydenpito rakennusvalvontaviranomaisiin oli tilahallinnon selvityksen mukaan jätetty kaupungin rakennusten kunnossapitoyksikölle, mikä tarkoittanee tuolloisen teknisen keskuksen toimitilapalvelujen tulosalueen kyseistä yksikköä. Toimenpidelupaa haettiin jälkikäteen 28.11.2003. Toimenpidelupa ja lupa töiden aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaisuutta saatiin vasta 22.12.2003. Saadun selvityksen mukaan lupapäätöksessä edellytettyä vastaavan työnjohtajan hyväksyttämistä ei tehty, LV-suunnitelmia ei toimitettu rakennusvalvontaan, mitään tarkastuksia tai katselmuksia ei pyydetty eikä suoritettu.

Teknisen lautakunnan alaisen tuolloisen teknisen keskuksen toimitilapalvelut on menetellyt virheellisesti, kun se on laiminlyönyt noudattaa toimenpidelupapäätöksen lupamääräyksiä. Myöskään kaupunginhallituksen alainen tuolloinen kiinteistöhallinto ja tilapäällikkö eivät ole valvoneet, että teknisen keskuksen toimitilapalvelut niitä noudattaa.

Tilahallinnon selvityksen mukaan suunnitelmiin ei kuulunut mitään LVI-töitä, jolloin lupapäätöksessä edellytetyt LVI-suunnitelmia ei tarvinnut toimittaa. Siinäkin tapauksessa lupapäätöksessä edellytetyt lämmitys- sekä vesi- ja viemärilaitteiden tarkastukset, ilmavaihtokatselmus ja loppukatselmus olisi kuitenkin tullut pyytää ja suorittaa.

Mikäli ilmanvaihtokatselmus olisi suoritettu, siinä olisi selvitetty, täyttikö *ilmanvaihto* Suomen rakentamismääräyskokoelman osan D2 määräykset siltä osin kuin toimenpiteen laatu ja laajuus ja rakennuksen ao. osan muutettu käyttötapa sitä edellyttivät (MRL 13 § 3 mom.). Ilmanvaihtokatselmus pidetään loppukatselmuksen yhteydessä, jolloin on esitettävä ilmamäärien mittausta- ja säätöpöytäkirjat sekä iv-tarkastusasiakirja.

Huono sisäilman laatu ei kuitenkaan johdu vain huonosta ilmanvaihdosta, vaan syynä voi olla myös kosteusvaurio tai rakennusmateriaalien päästöt. Ilmanvaihtokatselmuksessa ei selvitetä näitä seikkoja, eikä se siten tuo esiin kaikkia huonon sisäilman aiheuttajia.

Pitämättä jäänyt loppukatselmus olisi myös ollut tarpeen, jotta tilat olisivat tulleet rakennusvalvonnan puolelta hyväksytyiksi käyttöön otettaviksi.

3.3

Terveystarkastajan menettely

Terveystarkastaja on selvityksessään katsonut, että X ry:n toimitilojen tarkastaminen tai siellä mahdollisesti esiintyneet ongelmat eivät ole kuuluneet lainkaan ympäristöterveydenhuollon toimenkuvaan, koska tilat oli hyväksytyt käytettäväksi toimistotiloina ja koska tilojen käyttöön otosta ei muun muassa ollut tehty terveydensuojelulain 13 §:n mukaista ilmoitusta.

Ympäristölautakunnan selvityksen mukaan tila ei edes ollut sellainen julkinen huvi- tai kokoontumishuoneisto eikä käyttäjämäärä ja toiminnan luonne huomioon ottaen muu sellainen esim. kouluun tai päiväotiin verrattava kokoontumishuoneisto, josta sanottu ilmoitus olisi ollut tehtävä. Lautakunnan mukaan kyseessä ei ollut sellainen tila, jolle olisi asetettava erityisiä terveydellisiä vaatimuksia ja jonka valvonta näin ollen olisi kuulunut kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Lautakunnan mukaan kyseessä oli työtila, jonka terveydellisistä olosuhteista säädetään työturvallisuuslainsäädännön nojalla ja jonka viranomaisvalvonta kuului näin ollen työsuojeluviranomaiselle. Lautakunta viittaa myös siihen, että rakennuslupaviranomaisen hyväksymä käyttötarkoitus ei sallinut tiloissa harjoitettavan sellaista terveydensuojelulain 13 §:ssä tarkoitettua toimintaa, jonka valvonta olisi kuulunut terveydensuojeluviranomaiselle.

Ympäristölautakunta on mielestäni oikeassa siinä, ettei asianomainen yksinomaan yhdistyksen jäsenille tarkoitettu klubitila ole julkinen huvi- tai kokoontumistila tai yleensäkin sellainen tila, josta olisi tullut tehdä terveydensuojelulain 13 §:ssä tarkoitettu ilmoitus ja jota kunnan terveydensuojeluviranomaisen sen vuoksi olisi tullut säännöllisesti valvoa.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen valvonta ei kuitenkaan rajoitu vain terveydensuojelulain 13 §:n mukaan ilmoitusvelvollisiin tiloihin. Myös asunnot ja muut oleskelutilat kuuluvat terveydensuojelulain 26 ja 27 §:n mukaan terveydensuojeluviranomaisen valvontaan. Sen tulee tehdyn ilmoituksen tai pyynnön johdosta tarkastaa asunto tai muu oleskelutila, jos on aihetta epäillä terveyshaittaa, ja se voi antaa määräyksiä terveyshaitan poistamiseksi ja jopa asettaa tilan käyttökieltoon tai rajoittaa sen henkilömäärää.

Mielestäni asianomainen X ry:n klubitila oli – sen ohella, että se oli työtila yhdelle kokopäiväiselle ja yhdelle osa-aikaiselle X ry:n työntekijälle – ennen kaikkea terveydensuojelulain 26 ja

27 §:ssä tarkoitettu muu oleskelutila yhdistyksen jäsenille. Asiassa oli siis kysymys myös yhdistyksen jäsenten terveydensuojelusta eikä vain yhdistyksen työntekijöiden työsuojelusta.

Sitä paitsi työsuojeluun kuuluu myös terveydensuojelu. Se, että työsuojelua koskevien säännösten valvonta kuuluu työsuojeluviranomaisille, ei mielestäni poista terveydensuojeluviranomaisen rinnakkaista toimivaltaa puuttua myös työntekijälle aiheutuvaan terveyshaittaan terveydensuojelulain nojalla. Laissa ei ole säädetty siitä, etteikö terveydensuojelulakia sovellettaisi myös työntekijöihin. Olennaista viranomaisten rinnakkaisen toimivallan osalta on myös se, että työsuojeluviranomainen voi kohdistaa toimenpiteensä vain työnantajaan, kun taas terveydensuojeluviranomainen voi kohdistaa ne suoraan kaupunkiin vuokranantajana ja toimitilan omistajana.

Kantelun mukaan terveystarkastaja kävi yhdistyksen klubitalossa helmikuussa 2005, jolloin hän lupasi hoitaa asiaa eteenpäin ja sopia kosteusmittauksista kiinteistöhuollon kanssa. Näin ei kuitenkaan tapahtunut Teidän ja tuolloisen esimiehenne sekä työterveyshoitajan myöhemmistä yhteydenotoista huolimatta. Terveystarkastaja ei ole selvityksessään tätä kieltänyt. Mikäli hän sittemmin katsoi, etteivät tilojen tarkastaminen tai siellä mahdollisesti esiintyneet ongelmat vastoin edellä esittämääni kuuluneetkaan lainkaan ympäristöterveydenhuollon toimenkuvaan, hänen olisi tullut ilmoittaa tästä Teille ja ohjata kääntymään toimivaltaiseksi katsomansa viranomaisen puoleen.

Nyt kuitenkin asiaan puuttuminen viivästyi aina syyskuuhun 2006 saakka, jolloin itse otitte yhteyttä Kaakkois-Suomen työsuojelupiiriin ja sittemmin vielä läänin terveystarkastajaan, joka puolestaan tiedusteli asian etenemistä työsuojelupiiristä. Työsuojelupiirin tarkastajat suorittivat 28.9.2006 X ry:n klubitalon tiloissa tarkastuksen, jonka perusteella he kehittivät X ry:tä lopettamaan rakennuksen käytön valitsevissa työturvallisuuslain vastaisissa olosuhteissa mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 15.10.2006. Tämän jälkeen vuokrasopimus purettiin kaupungin ja X ry:n yhteisellä päätöksellä 15.10.2006.

Työsuojelupiirin tarkastuskertomuksen mukaan tarkastuksen aikana tehtyjen aistihavaintojen perusteella tilassa oli havaittavissa tunkkainen tuoksu ja tilan huono sisäilman laatu johtui suurella varmuudella siitä, että huoneiston korvausilmaventtiilien kautta sisään tuleva ilmamäärä ei ollut riittävä suhteessa liesituulettimen tehoon. Tarkastuskertomuksen mukaan huoneisto oli alipaineinen ja rakennuksen seinien läpi kulkeutui ilmaa, jossa oli ilmanlaatua huonontavia tekijöitä. Tarkastuksen yhteydessä ei kuitenkaan otettu mitään näytteitä.

Kertomanne mukaan pyysitte kaupunkia ottamaan tarvittavat näytteet, mutta näin ei tapahtunut. Tilojen ollessa vielä X ry:n hallinnassa ympäristö- ja terveysteknikko, rakennusinsinööri (AMK) - - - suoritti rakennuksessa kuntotarkastuksen 7.12.2003. Olette liittänyt asiassa hankittujen selvitysten johdosta antamaanne vastineeseen kopion kuntotarkastusraportista ja ympäristö- ja terveysteknikon antamasta erillisestä lausunnosta. Kuntotarkastusraportin yhteenvedossa hän toteaa, että "koska alapohjasta löydettyä Trichoderma-suvun homeetta ja lisäksi kohonnutta sädesienipitoisuutta pidetään yleisesti kosteusvaurioita indikoivina ja terveyshaittaa aiheuttavina tunnusmerkkeinä, on sisätiloissa tapahtuneen altistumisen ja alapohjassa olevan ongelman välillä olemassa hyvin ilmeinen syy-yhteys".

Minun tehtäväni ei ole ratkaista sitä, oliko tiloissa terveyshaittaa tai olivatko X ry:n jäsenet ja toinen työntekijä Teidän ohellanne mahdollisesti alttiina terveydensuojelulain 2 § 2 momentissa tarkoitettulle terveyshaitalle ja olisiko tämä saattanut vaikuttaa siihen, että sairastuitte syksyllä 2004 saamanne astman lisäksi keväällä 2006 krooniseen poskiontelotulehdukseen. Ympäristö- ja terveysteknikon kuntotarkastusraportin ja työsuojelupiiriin tarkastuspöytäkirjan valos-

sa tämä on kuitenkin mahdollista. Joka tapauksessa terveystarkastajan tulee virkatoiminnassaan lähteä siitä, että epäily terveyshaitasta voi osoittautua oikeaksi. Tässä tapauksessa asiaan puuttuminen kuitenkin viivästyi helmikuusta 2005 yli puolitoista vuotta syyskuuhun 2006 saakka.

Edellä esitetyn perusteella terveystarkastaja on laiminlyönyt suorittaa virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:n edellyttämällä tavalla. Terveystarkastaja on laiminlyönyt puuttua asianmukaisesti X ry:n klubitilassa epäiltyyn terveyshaittaan ja ryhtyä sen johdosta lupaamiinsa toimenpiteisiin. Siinäkin tapauksessa, että asia ei vastoin käsitystäni olisi kuulunut ympäristöterveydenhuollolle, terveystarkastaja on laiminlyönyt velvollisuutensa siinä, että hän ei ole viivytyksettä ilmoittanut Teille siitä, ettei asia kuulu ympäristöterveydenhuollolle ja että hän on jättänyt ohjaamatta Teidät toimivaltaisen viranomaisen puoleen.

4

TOIMENPIDE

Edellä kohdassa 3.3 esitetyn johdosta annan eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n nojalla terveystarkastajalle huomautuksen hänen laiminlyönnistään. Lisäksi kiinnitän kohdassa 3.2 esitetyn johdosta vastaisen varalle tilapäällikön huomiota siinä esittämiini näkökohtiin.

Jäljennös tästä vastauksestani lähetetään tiedoksi myös Mikkelin ympäristölautakunnalle, tekniselle lautakunnalle ja teknisten tuotantopalvelujen johtokunnalle.